

Г. П. Жаровська // Про злочини та покарання: еволюція кримінально-правової доктрини: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 250-річчю трактату Чезаре Беккарія (м. Одеса, 13 черв. 2014 р.). – Одеса: Юрид. л-ра, 2014. – С. 283-289.

УДК 343. 163 (043.2)

Бубела А.С., студентка,
Миколаївський інститут права
НУ «Одеська юридична академія», м. Миколаїв
Науковий керівник: Сидоренко О. М., к.ю.н., доцент

ВЗАЄМОДІЯ ПРОКУРОРІВ У СКЛАДІ ГРУПИ

Відповідно до ст. 8¹ Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII однією із організаційних форм діяльності в органах прокуратури є створення групи прокурорів, що в свою чергу дозволить підвищити ефективність роботи. На сьогоднішній день, ні на законодавчому рівні, ні на доктринальному, чітко не сформовані основні засади здійснення такого виду взаємодії.

Потреба створення групи прокурорів виникає у разі, коли одноособово прокурор не зможе забезпечити швидке розкриття кримінального правопорушення, викриття винних у його вчиненні осіб, а також «всебічне, повне й об'єктивне дослідження всіх обставин» [1, с. 181]. Керівник органу прокуратури, на власний розсуд, вирішує питання щодо створення її та чисельного складу, адже в Кримінальному процесуальному кодексі від 13.04.2012 р. № 4651-VI (далі – КПК) таких норм не передбачено. Зокрема, якщо кримінальне провадження є складним чи великим за обсягом (багато учасників зі сторони обвинувачення або захисту; багатоепізодність тощо), поширення на значну територію, необхідність проведення великої кількості слідчих дій тощо, саме в таких випадках є доцільним створення групи прокурорів.

Актуальним і таким, що потребує вивчення є питання взаємодії прокурорів, які входять до складу групи та процес розподілу повноважень між ними. Почнемо з визначення поняття «взаємодія». Взаємодією можна назвати спільну діяльність суб'єктів заради досягнення певної мети, у цьому випадку – здійснення ефективного досудового розслідування. Вчений О.О. Шпак пропонує виділити три види організації роботи в залежності від обраного способу управління: централізований, децентралізований та змішаний. Централізований – зустрічається на початковому етапі досудового розслідування, коли існує досить мало відомостей про вчинений злочин, кожен член групи виконує ті обов'язки, які доручає йому старший групи. Децентралізований – коли вже більш

точно встановлені обставини вчиненого і тому кожен отримує своє завдання, виходячи з того обсягу обставин, які ще необхідно з'ясувати. Останній вид, змішаний – одним довірено виконати певний обсяг роботи, а інші або проводять слідчі дії, або виконують розпорядження старшого групи [2, с. 183].

Одним із головних суб'єктів у групі є старший прокурор, саме тому доречно сформулювати дефініцію даного поняття. Старший прокурор групи прокурорів – особа, яка призначається керівником органу прокуратури та визначає напрямки здійснення досудового розслідування групою прокурорів, розподіляє обов'язки між її членами та, звісно, здійснює загальний контроль за діяльністю прокурорів та слідчих. Кожен член групи має свою певну роль, відповідно до якої кожна особа робить свій внесок для досягнення поставленої мети. Службові взаємовідносини між старшим прокурором та членами групи не врегульовані ні в КПК, ні в підзаконних нормативно-правових актах, тому в такому випадку особливого значення набувають досвід та практичні навички. Вміння правильно організувати діяльність групи – досить непроста задача, що входить до повноважень старшого і потребує неабияких організаторських здібностей, адже чим більш злагоджено будуть працювати між собою особи – тим ефективнішим буде досудове розслідування. При підборі членів групи треба мінімізувати можливість виникнення у майбутньому конфліктів між прокурорами, а отже склад має бути відносно однорідним. Дисципліна є основою продуктивної праці, саме тому важливість таких складових як взаємоповага, допомога і виконання покладених на особу обов'язків має розуміти кожен, хто входить в таку групу

Будь яка діяльність має ґрунтуватись на принципах – основоположних засадах, які відображають її зміст. Серед основних принципів роботи групи прокурорів можна виділити наступні: 1) принцип розподілу обов'язків – кожен член групи виконує певну частину роботи виходячи із загального завдання, яку йому доручив старший; 2) принцип колективної відповідальності – кожен член групи несе особисту відповідальність за свої дії чи прийняті рішення а також за вирішення спільного завдання; 3) принцип єдності – полягає в спільному обговоренні проблемних питань, які виникли в ході роботи а також прийняття спільно рішення щодо шляхів їх вирішення, розподіл обов'язків для досягнення однієї цілі; 4) принцип контролю – старший групи має постійно здійснювати нагляд за якістю та своєчасністю виконання обов'язків, давати вказівки а у разі виникнення складнощів, наприклад, через брак досвіду – допомагати, також сюди можна віднести надання періодичних звітів щодо дорученої та виконаної роботи; 5) принцип автономного управління групою – відповідно до цього керівник органу прокуратури призначає старшого групи, який здійснює керівництво роботою вже самостійно та на власний розсуд; 6) принцип стимулювання – головним стимулом для продуктивної

роботи має стати колективне визнання та досягнення загальної цілі – щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності, а матеріальне заохочення має стояти на другому плані [3, с. 57].

Питання взаємодії прокурорів у складі групі на сьогоднішній день залишається недостатньо дослідженим, тому це призводить до певних проблем, що виникають на практиці. Зокрема, ні в законодавстві, ні в організаційних документах Генеральної прокуратури України не врегульованим залишається порядок реалізації старшим прокурором своїх повноважень, а також не визначено яку форму повинні мати прийняті ним процесуальні рішення. Як наслідок, не з'ясованим є механізм настання відповідальності членів групи прокурорів за невиконання рішень старшого групи.

Література

1. Козаченко О.В. Кримінальний процес: конспект лекцій / О.В. Козаченко. – Миколаїв: Іліон, 2016. – 320 с.

2. Шпак О.О. Поняття «група прокурорів – процесуальних керівників» та практичні аспекти організації її роботи [Електронний ресурс] / О.О. Шпак // Юридична наука та практика: виклики сучасності: зб. матеріалів Міжнар. юрид. наук.-практ. конф. «Актуальна юриспруденція», м. Київ, 17 верес. 2015 р. – К.: ЦУЛ, 2015. – 186 с. – Режим доступу: http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1068%3A060915-16&catid=132%3A6-0915&Itemid=162&lang=ru

3. Козьяков І. Концептуальні основи тімбілдингу в органах прокуратури / І. Козьяков, І. Бевзюк // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2015 – № 3 – С. 51–59.

УДК 343.85 (043.2)

Вікторова А. С., студентка,

Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій,
Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів

Науковий керівник: Головка О.М., викладач

ДО ДЕЯКИХ АСПЕКТІВ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

На сьогодні інформаційне суспільство охоплює всі сфери життя людини. Однак, у зв'язку з тим, що людство поставило собі на службу інформаційні технології, телекомунікації та глобальні комп'ютерні мережі, це зробило можливим формування вищої вірогідності зловживання цими технологіями.

Злочинність в інформаційному світі розгортається дуже швидкими